

ZBIERKA ZÁKONOV SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1961

Vyhlásené: 30.12.1961 Časová verzia predpisu účinná od: 01.09.1974 do: 31.12.1987

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

154

VYHLÁŠKA

Ministerstva poľnohospodárstva, lesného a vodného hospodárstva

z 30. decembra 1961,

ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o veterinárnej starostlivosti

Ministerstvo poľnohospodárstva, lesného a vodného hospodárstva v dohode s Ministerstvom zdravotníctva, Ministerstvom financií a ostatnými zúčastnenými ústrednými úradmi ustanovuje podľa § 18 zákona č. 66/1961 Zb. o veterinárnej starostlivosti:

Výklad niektorých pojmov

§ 1

Podľa tejto vyhlášky sa rozumie pod pojmom:

1. „zvieratá“ - hovädzí dobytok, ošípané, ovce, kozy, hrabavá a vodná hydina, jednokopytníky, psi, mačky, zajace, kožušinové a laboratórne zvieratá, zver, divoko žijúce a zdomácnené druhy zvierat, včely, ryby, mäkkýše a kôrovce;
2. „hospodárske zvieratá“ - hovädzí dobytok, ošípané, ovce, kozy, hrabavá a vodná hydina, jednokopytníky, králiky, kožušinové zvieratá, včely a ryby;
3. „nákaza zvierat“ - ochorenie zvierat, ktoré má prenosný charakter;
4. „veľmi nebezpečná nákaza zvierat“ - slintačka a krívačka, mor hovädzieho dobytku, pľúcna nákaza hovädzieho dobytku, vezikulárna choroba ošípaných, africký mor ošípaných, kiahne oviec, mor koní, klasický mor hydiny; „nebezpečná nákaza zvierat“ - sneh šelestivá, tuberkulóza, brucelóza, sneh slezinová, besnota, Aujeszského choroba, salmonelóza, Q horúčka, prašivina hovädzieho dobytku, oviec a koní, opar lysivý (trichofytóza), pľuzgierovitý zápal dutiny ústnej, vibrióza hovädzieho dobytku, trichomonóza hovädzieho dobytku, leukóza hovädzieho dobytku, infekčná rinotracheitída hovädzieho dobytku, mor ošípaných, červienka ošípaných, sípavka ošípaných, nákazlivá obrna ošípaných, vírusový zápal žalúdka a čriev ošípaných, pľuzgierovitá vyrážka ošípaných, pseudomor hydiny, cholera hydiny, ornitóza, kiahne hydiny, nákazlivý zápal pečene kačíc, soplavka, žrebčia nákaza, nákazlivá chudokrvnosť jednokopytníkov, tularémia, myxomatóza, furunkulóza lososovitých rýb, nákazlivá vodnatelnosť rýb, mor včelieho plodu, hniloba včelieho plodu, roztočová nákaza včiel;
iné hromadné ochorenia zvierat“ - ochorenie viacerých zvierat za tých istých alebo obdobných príznakov, spôsobujúce hromadné hynutie zvierat alebo iné hospodársky významné straty (napr. zápaly mliečnej žľazy dojnic, hromadné poruchy plodnosti hovädzieho dobytku a ošípaných, ochorenie dýchacích ciest);
5. „zvieratá nákazou choré“ - zvieratá, u ktorých podľa výsledku vyšetrenia bola nákaza zistená;
6. „zvieratá podozrivé z nákazy“ - zvieratá, ktoré prejavujú príznaky vzbudzujúce podozrenie, že ide o určitú nákazu, alebo u ktorých podľa výsledku vyšetrenia treba predpokladať, že sú podozrivé z nákazy;

7. „zvieratá podozrivé z nakazenia“ - zvieratá bez príznaku nákazy, u ktorých treba predpokladať, že prišlo priamo alebo nepriamo do styku so zdrojom nákazy;
8. „zvieratá podozrivé“ - zvieratá podozrivé z nákazy i zvieratá podozrivé z nakazenia;
9. „potravina a surovina živočíšneho pôvodu“ - všetky časti tiel zvierat, hlavne mäso, tuky, koža, kosti, krv, črevá, rohy, paznechty, kopytá, vlna, srsť a perie, ďalej mlieko, vajcia, med a vosk a výrobky z nich určené na výživu ľudí, prípadne na kŕmenie zvierat;
10. „nutné zabitie“ - zabitie jatočného zvierata v nebezpečenstve z oneskorenia bez predchádzajúcej veterinárnej prehliadky zaživa alebo naliehavé zabitie chorého zvierata po prehliadke zaživa;
11. „zmárnenie“ - usmrtenie zvierata za účelom jeho neškodného odstránenia;
12. „chovateľ“ - každý - organizácia i fyzická osoba - kto zvieratá z akéhokoľvek dôvodu, hoci len prechodne, chová alebo ošetruje;
13. „odborne spôsobilý veterinárny pracovník“ - veterinár alebo veterinárny technik okresného veterinárneho zariadenia poverený okresným národným výborom konať opatrenia podľa § 13 ods. 2 zákona č. 66/1961 Zb. o veterinárnej starostlivosti.
14. „medikované kŕmne prípravky“ - liečivé prípravky, ktoré obsahujú farmakologicky účinné látky a ktoré samy osebe alebo po primiešaní do krmiva majú liečebný alebo profylaktický účinok, prípadne vyvolávajú zmeny fyziologických funkcií u zvierat a bez odbornej veterinárnej kontroly môžu poškodzovať zdravie zvierat alebo nepriaznivo pôsobiť na zdravie ľudí.

Oddiel I PREVENCIA

Ochrana pred ochorením zvierat

§ 2 Hygiena prostredia

(1) Okresné národné výbory, prípadne miestne národné výbory zabezpečujú, aby sa pri konaní o prípustnosti stavby objektov a zariadení pre zvieratá dbalo na požiadavky veterinárnej starostlivosti. Na ten účel investorské organizácie vyžadujú posudky veterinárnych zariadení.

(2) Chovateľ je povinný objekty a zariadenia pre zvieratá používať len pre taký počet zvierat, ktorý zodpovedá ich kapacite, a starať sa v nich o čistotu a poriadok, vyhovujúcu teplotu, vlhkosť, zloženie a výmenu vzduchu, riadne osvetlenie a vybavovať ich vchody dezinfekčnými zariadeniami podľa pokynov odborne spôsobilého veterinárneho pracovníka okresného veterinárneho zariadenia (ďalej len „veterinárny pracovník“).

(3) Miesta pre konanie zvodov, trhov a výstav zvierat určuje okresný národný výbor; zároveň určí, aké opatrenia sa pri nich musia vykonať z hľadiska ochrany zdravia zvierat. Deň konania zvodov, trhov a výstav je povinný ich usporiadateľ včas oznámiť okresnému a miestnemu národnému výboru a okresnému veterinárnemu zariadeniu, príslušným podľa miesta ich usporiadania.

§ 3 Hygiena výživy zvierat

(1) Chovateľ je povinný zabezpečiť

- a) dostatočné množstvo krmív v zložení a kvalite zabezpečujúcej dobrý zdravotný stav a úžitkovosť zvierat,
- b) dostatočné množstvo zdravotne nezávadnej vody a nápojov pre zvieratá,

- c) zachovanie biologickej hodnoty a zdravotnej nezávadnosti krmív pri ich získavaní, príprave a úprave, ako aj skladovaní, konzervovaní a preprave,
- d) úpravu dávok a vzájomný pomer jednotlivých druhov krmív a živín, ako aj spôsob kŕmenia podľa zásad správnej výživy zvierat,
- e) dôsledné dodržiavanie predpisov o zaobchádzaní s jedmi a látkami škodlivými zdraviu.*)

(2) Novovyvíjané krmivá a kŕmne zmesi je dovolené vyrábať a uvádzať do obehu iba za podmienok ustanovených ministerstvom poľnohospodárstva a výživy republiky; to platí aj o zavádzaní novej kŕmnej technológie.

(3) Medikované kŕmne prípravky, antibiotické doplnky, vitamínové a minerálne prísady, ako aj neobvyklé krmivá a látky ovplyvňujúce fyziologickú funkciu alebo úžitkovosť zvierat, podávané v kŕmive na liečbu a prevenciu, sa môžu vyrábať, overovať a uvádzať do obehu iba so súhlasom ministerstva poľnohospodárstva a výživy republiky, daným po dohode s ministerstvom zdravotníctva republiky; ich používanie podlieha odbornej veterinárnej kontrole.

(4) Nie je dovolené vyrábať a uvádzať do obehu krmivá a kŕmne zmesi obsahujúce estrogenné a tyreostatické látky, arzén a antimón.

(5) Závažné krmivá (napr. zaparené, nahnuté) sa nesmú skrmovať. Výnimočne sa môžu skrmovať len po úprave alebo spôsobom skrmovania určeným veterinárnym pracovníkom.

(6) Na kŕmenie zvierat je možné použiť len mlieko mliekárensky ošetrované alebo prevarené; mlieko surové iba vtedy, ak pochádza od zdravých zvierat.

§ 3a

Veterinárne biopreparáty a liečivá sa môžu vyrábať, overovať a uvádzať do obehu iba so súhlasom ministerstva poľnohospodárstva a výživy republiky, daným po dohode s ministerstvom zdravotníctva republiky; ich používanie podlieha odbornej veterinárnej kontrole.

§ 4

Hygiena ošetrovania

(1) Chovateľ je povinný

- a) udržiavať zvieratá v čistote, dbať o správne ošetrovanie paznechtov aspoň raz do roka a kopýt každodenne a pravidelne za 6-8 týždňov ťažné jednokopytníky podkovať, zabezpečiť zvieratám dostatok pohybu, predovšetkým zvieratám určeným na plemenitbu; zvýšenú starostlivosť musí venovať zvieratám v dobe brezivosti, pri pôrode a po pôrode, ako i narodeným mláďatám a ich odchovu,
- b) umožniť bezpečné a nezávadné uskutočnenie veterinárneho zákroku a poskytnúť veterinárnym pracovníkom potrebnú pomoc, hlavne pri držaní zvierat, a mycie prostriedky.

(2) Týranie zvierat je neprípustné.

§ 5

(1) Pri posudzovaní zdravotnej spôsobilosti plemenníkov a plemenníc na insemináciu a prirodzenú plemenitbu hospodárskych zvierat sa z hľadiska požiadaviek veterinárnej starostlivosti vychádza najmä z toho, či plemenníky a plemennice pochádzajú od rodičov bez závažných konštitučných a dedičných chýb, ovplyvňujúcich zdravie a úžitkové vlastnosti, a ďalej, ak ide o plemenníky, či sú zdravé, bez závažných konštitučných a dedičných chýb a vlastností ovplyvňujúcich zdravie a úžitkové vlastnosti, ak ide o plemennice, či sú bez závažných porúch

zdravotného stavu a či nemajú trvale závažné tvarové alebo funkčné úchyľky na pohlavnom ústrojenstve a mliečnej žľaze.

(2) Na insemináciu sa používa len sperma mikrobiologicky bezchybná s predpokladom dobrej oplodňovacej schopnosti.

(3) V pochybnostiach o zdravotnom stave plemenníka alebo plemennice je chovateľ povinný dať zviera vyšetriť veterinárom okresného veterinárneho zariadenia (ďalej len „veterinár“).

§ 6

Povinné očkovanie

(1) Okresný národný výbor môže nariadiť povinné očkovanie zvierat (ochranné, liečebné, diagnostické) v rozsahu, ktorý určí Ministerstvo poľnohospodárstva, lesného a vodného hospodárstva v celoštátnom pláne profylaktických akcií, alebo ak to vyžaduje nákazová situácia.

(2) Chovateľ je povinný umožniť očkovanie svojich zvierat a poskytnúť pri ňom veterinárnym pracovníkom potrebnú pomoc.

§ 7

Ďalšie opatrenia z hľadiska veterinárnej starostlivosti

(1) Je zakázané spoločne chovať zvieratá zdravé so zvieratami nákazou chorými alebo zvieratami podozrivými.

(2) Chovateľ je povinný zabezpečiť ustajňovacie priestory stavebne a prevádzkovo oddelené pre

- a) karanténovanie zvierat novopremiestnených, určených na ďalší chov,
- b) izolovanie zvierat nákazou chorých alebo zvierat podozrivých,
- c) pôrody zvierat.

(3) Vo veľkochovoch hospodárskych zvierat musia byť jednotlivé druhy, prípadne i vekové skupiny zvierat ustajnené oddelene a prevádzka v nich usporiadaná tak, aby do zariadenia veľkochovu nemali voľný prístup zvieratá iného druhu.

(4) Vstupovať do objektov a zariadení pre zvieratá môžu len chovatelia a osoby chovateľom určené, prípadne osoby poverené v nich zvláštnymi úlohami. Do objektov veľkochovov zvierat môžu vstupovať aj iné osoby, ako je uvedené v predchádzajúcej vete, avšak len so súhlasom veterinára.

(5) V súčinnosti s okresným veterinárnym zariadením vypracúvajú organizácie, ktoré chovajú hovädzí dobytok, ošípané, ovce, kone, hrabavú a vodnú hydinu, ako aj organizácie, ktoré spracúvajú potraviny a suroviny živočíšneho pôvodu alebo priemyselne vyrábajú krmivá, vlastné pohotovostné plány pre prípad vzniku veľmi nebezpečnej nákazy a dbajú o ich pravidelné preverovanie a dopĺňanie; predkladajú ich príslušným nákazovým komisiám.

§ 8

Obstarávanie úloh veterinárnej starostlivosti pracovníkmi poľnohospodárskych a spracovateľských podnikov

(1) Vedúci poľnohospodárskych podnikov, ako aj podnikov spracúvajúcich, ošetrujúcich, uchovávajúcich, dopravujúcich a skladujúcich potraviny a suroviny živočíšneho pôvodu a krmivá (ďalej len „spracovateľské podniky“) určujú na obstarávanie úloh veterinárnej starostlivosti spôsobilých pracovníkov; týchto pracovníkov oznámia okresnému veterinárnemu zariadeniu.

(2) Určení pracovníci (odsek 1) sú povinní osvojiť si znalosti na plnenie úloh veterinárnej starostlivosti. Pre tento účel zariadi okresný národný výbor školenie týchto pracovníkov.
Ochrana pred šírením nákaz

Premiestňovanie zvierat

§ 9

(1) Premiestňovať hospodárske zvieratá medzi objektami a zariadeniami pre zvieratá vo vnútri obce aj mimo obce je možné len so súhlasom veterinára.

(2) Na premiestnenie hovädzieho dobytku, ošípaných, oviec, kôz a koní mimo obce treba okrem súhlasu veterinára sprievodný list. Sprievodné listy vydáva miestny národný výbor. Pre hovädzí dobytok mladší ako 1 rok, ošípané, ovce a kozy, je možné vydať hromadný sprievodný list, ak ide o spoločné premiestnenie zvierat toho istého druhu a toho istého chovateľa do toho istého miesta určenia.

(3) Na premiestnenie

- a) plemenných a úžitkových hospodárskych zvierat mimo obec,
- b) kráv a jalovic starších ako jeden rok, určených na jatočné účely,
- c) ostatných hospodárskych zvierat určených na jatočné účely, pokiaľ sa premiestňujú mimo okres,
- d) zvierat, ktoré pochádzajú z ohniska nebezpečnej alebo veľmi nebezpečnej nákazy alebo ochranného pásma,
- e) chorých zvierat určených na nútené zabitie,
- f) hospodárskych zvierat pri zvodoch do spoločného ustajnenia
je potrebné písomné veterinárne osvedčenie okresného veterinárneho zariadenia. Miestny národný výbor v týchto prípadoch, keď sa vydáva sprievodný list, vydá ho len na základe tohto veterinárneho osvedčenia.

(4) Sprievodný list osvedčuje pôvod a totožnosť zvierafa a oprávňuje na premiestnenie zvierafa len do miesta určenia v ňom uvedeného, prípadne i späť. Vystavuje sa dvojmo, pričom jedno vyhotovenie dostane chovateľ a druhé uschová národný výbor po čas 1 roku.

(5) Ak sa premiestňuje zviera mimo obec a mení sa zároveň aj chovateľ, odovzdá doterajší chovateľ sprievodný list novému chovateľovi, ktorý je povinný sprievodný list okamžite odovzdať príslušnému miestnemu národnému výboru, do ktorého obvodu bolo zviera premiestnené; sprievodné listy a veterinárne osvedčenie zvierat dodaných na bitúnok odovzdá prevádzateľ bitúnku veterinárovi poverenému prehliadkou mäsa na bitúnku, kde sa uschovávajú na čas 1 roku. Chovateľ je povinný v každom prípade oznámiť premiestnenie zvierafa, s výnimkou zvierafa dodaného na bitúnok, bez meškania veterinárnemu stredisku príslušnému podľa miesta nového stanovišťa zvierafa a odovzdať mu na požiadanie veterinárne osvedčenie.

(6) Veterinárne osvedčenie osvedčuje nákazovú situáciu v mieste doterajšieho ustajnenia zvierafa, jeho zdravotný stav a údaje dôležité z hľadiska ochrany zdravia. Doba platnosti veterinárneho osvedčenia musí byť v ňom zvlášť vyznačená.

(7) O vystavenie sprievodného listu je chovateľ povinný požiadať miestny národný výbor najmenej 24 hodín vopred; dodržanie tejto lehoty sa nevyžaduje v prípadoch nutných zabití.

(8) O vystavenie veterinárneho osvedčenia požiada chovateľ okresné veterinárne zariadenie u plemenného hovädzieho dobytku 10 týždňov, u ostatných plemenných zvierat 6 týždňov, u

úžitkového hovädzieho dobytku 6 týždňov, u ostatných zvierat 4 týždne, u jatočných zvierat 1 týždeň vopred, u jatočných kráv a jalovic starších ako 1 rok 4 týždne vopred; dodržanie tejto lehoty sa nevyžaduje v prípadoch nutných zabití.

§ 10

(1) Dopravné prostriedky a zariadenia určené na prepravu zvierat musia vyhovovať príslušným predpisom*) a byť upravené tak, aby sa zamedzilo vypadávaniu steliva, krmiva, trusu, peria a vytekaniu moču a iných výlučkov.

(2) Dopravca je povinný používať na prepravu zvierat dopravné prostriedky a zariadenia riadne vyčistené a po skončení prepravy bez meškania ich na náklad dopravcu vyčistiť a dezinfikovať.

(3) Vedúci spracovateľských podnikov a usporiadatelia zvodov, trhov a výstav zvierat sú povinní umožniť dopravcom zvierat uskutočnenie dezinfekcie dopravných prostriedkov na náklad dopravcu; za tým účelom zabezpečiť dopravcom s výnimkou železnice miesto, potrebné zariadenie a dezinfekčné prostriedky.

(4) Sprievodcovia zvierat chorých nákazou a zvierat podozrivých sú povinní po skončení dopravy sa dezinfikovať.

(5) Ak sa premiestňujú hospodárske zvieratá určené na ďalší chov, je chovateľ povinný dočasne ich ustajniť do stavebne a prevádzkovo oddeleného ustajňovacieho priestoru (karanténa) po čas 1 mesiaca po premiestnení. Vedúci okresného veterinárneho zariadenia môže tento čas skrátiť, prípadne predĺžiť.

(6) Do novovybudovaných objektov a zariadení pre zvieratá a do objektov, v ktorých sú zdravé zvieratá, nesmú byť premiestňované zvieratá choré nebezpečnou alebo veľmi nebezpečnou nákozou zvieratá podozrivé.

(7) Zvieratá pred vstupom do miest zvodu, trhu a výstavy musia byť vyšetrené veterinárom.

§ 11

(1) Na dovoz, prevoz a vývoz zvierat, potravín a surovín živočíšneho pôvodu a krmív, prípadne predmetov, ktoré môžu obsahovať zárodky nákaz, sú organizácie zahraničného obchodu aj ostatní dovozcovia, prevozcovia a vývozcovia povinní včas si vyžiadať od ministerstva poľnohospodárstva a výživy republiky veterinárne povolenie. Pri dovoze, prevoze a vývoze zvierat, potravín a surovín živočíšneho pôvodu a krmív, prípadne predmetov, ktoré môžu obsahovať zárodky nákaz, sa musia dodržiavať veterinárne podmienky ustanovené Federálnym ministerstvom poľnohospodárstva a výživy po dohode so zúčastnenými ústrednými orgánmi, predovšetkým ministerstvami zdravotníctva republík, prípadne i dopĺňajúce (osobitné) veterinárne podmienky ustanovené podľa okolností prípadu vo veterinárnom povolení, vydanom ministerstvom poľnohospodárstva a výživy republiky.

(2) Dovážané, prevážané a vyvážené zvieratá, potraviny a suroviny živočíšneho pôvodu a krmivá, prípadne predmety, ktoré môžu obsahovať zárodky nákaz, podliehajú veterinárnej kontrole v pohraničných vstupných (výstupných) miestach; kontrolu vykonáva veterinár pohraničnej veterinárnej stanice. Veterinárne kontroly organizuje, riadi a usmerňuje ministerstvo poľnohospodárstva a výživy republiky, ktoré tiež určí, kedy sa veterinárne vyšetrenie pri vývoze vykonáva. Ak sa uzavrela dohoda o spoločnom vykonávaní pohraničnej veterinárnej kontroly, môžu sa tieto kontroly vykonávať i v pohraničných vstupných (výstupných) miestach na území susedného štátu.

(3) Dovezené zvieratá, prípadne aj potraviny a suroviny živočíšneho pôvodu a krmivá, ako aj predmety, ktoré môžu obsahovať zárodoky nákaz, sa umiestňujú v karanténe po čas a za podmienok ustanovených Federálnym ministerstvom poľnohospodárstva a výživy, prípadne po čas a za podmienok ustanovených v jednotlivých odôvodnených prípadoch ministerstvom poľnohospodárstva a výživy republiky.

§ 12

Používanie predmetov, ktoré môžu obsahovať zárodoky nákaz

(1) Krmivo, stelivo, dopravné prostriedky, obaly a náradie, ako aj predmety používané pri obsluhu hospodárskych zvierat, ktoré pochádzajú z ohniska nebezpečnej alebo veľmi nebezpečnej nákazy, nesmú sa používať v miestach prostých tejto nákazy; výnimočne, pokiaľ neboli zneškodnené, môžu sa použiť len vtedy, ak boli riadne dezinfikované alebo inak ošetrené, a to podľa pokynov veterinárneho pracovníka.

(2) Chovatelia a vedúci spracovateľských podnikov sú povinní postarať sa o neškodné odstraňovanie odpadov z objektov a zariadení pre zvieratá a z objektov pre spracovanie potravín a surovín živočíšneho pôvodu.

§ 13

Ošetrovatelia zvierat

(1) Osoby, ktoré vylučujú zárodoky nebezpečných alebo veľmi nebezpečných nákaz prenosných na príslušný druh zvierat, nesmú byť ošetrovateľmi týchto zvierat a ani inak s nimi prichádzať do styku. Osoby, ktoré ako ošetrovatelia, krmíči, dojiči alebo inak prichádzajúci do styku so zvieratami, sú preto povinné podrobovať sa lekárskeym prehliadkam.

(2) Osoby, ktoré pracujú v ohniskách nákaz, ako aj osoby, ktoré pracujú v karanténach, nesmú vykonávať práce v objektoch a zariadeniach, v ktorých sú zvieratá zdravé, a osoby pracujúce v týchto objektoch a zariadeniach nesmú súčasne vykonávať prácu v ohniskách nákaz.

(3) Chovateľ je povinný pre pracovníkov prichádzajúcich do styku so zvieratami zadovážiť ochrannú obuv, odev a ochranné pracovné pomôcky, ako aj hygienické zariadenia v potrebnom rozsahu.**)

§ 14

Dezinfekcia, dezinfekcia, deratizácia

(1) Chovateľ je povinný na vlastný náklad

- a) postarať sa o to, aby v objektoch a zariadeniach pre zvieratá bola aspoň dvakrát do roka (na jar a na jeseň) vykonaná preventívna dezinfekcia,
- b) zabezpečovať sústavné hubenie škodlivých hlodavcov a hmyzu (deratizácia, dezinfekcia),
- c) pripraviť objekty a zariadenia pre zvieratá a ich okolie na uskutočnenie záverečnej dezinfekcie a na uskutočnenie nariadenej dezinfekcie a deratizácie a poskytnúť pritom potrebnú pomoc.

(2) Uskutočnenie dezinfekcie v ohniskách nákaz organizuje okresný národný výbor. Dezinfekciu pred vyhlásením nákazy za zdolanú (záverečná dezinfekcia) zabezpečuje okresný národný výbor na vlastný náklad. Náklady priebežnej dezinfekcie uhradzuje chovateľ, pokiaľ Ministerstvo poľnohospodárstva, lesného a vodného hospodárstva v dohode s Ministerstvom financií neurčí inak.

§ 15**Preventívne prehliadky**

(1) Okresné národné výbory zabezpečujú v poľnohospodárskych závodoch vykonávanie pravidelných (spravidla mesačných) preventívnych prehliadok a podľa potreby, hlavne vo veľkovýkrmniach, trvalý veterinárny dozor.

(2) Veterinárni pracovníci prejednávajú výsledky preventívnych prehliadok a závady zistené pri vykonávaní veterinárneho dozoru s chovateľom a určia spôsob odstránenia závad. Chovateľ je povinný umožniť veterinárnym pracovníkom vykonávanie preventívnych prehliadok a veterinárneho dozoru, poskytnúť im pritom potrebnú pomoc a vykonať včas určené opatrenia na odstránenie závad.

(3) O preventívnych prehliadkach a veterinárnom dozore vedú poľnohospodárske závody sústavné záznamy, v ktorých musí veterinárny pracovník uviesť, kedy boli prehliadky vykonané, aké nedostatky boli zistené a aké opatrenia boli uložené na ich odstránenie.

Oddiel II**Opatrenia pri ochorení zvierat****§ 16**

Chovateľ je povinný

- a) vybaviť objekty a zariadenia pre zvieratá veterinárnou lekárničkou a potrebným množstvom prostriedkov pre prvú pomoc a dezinfekciu; ich druh a množstvo určí veterinár,
- b) zabezpečiť chorému zvieratú prvú pomoc, ochorenie hospodárskych zvierat hlásiť bez prietahu veterinárnemu stredisku, prípadne vyžiadať odbornú veterinárnu pomoc a postupovať podľa pokynov veterinára,
- c) poskytnúť veterinárnym pracovníkom, zabezpečujúcim zvieratám odbornú liečebnú starostlivosť, potrebnú pomoc,
- d) hlásiť nákazlivý potrat a uhynutie hospodárskych zvierat ihneď veterinárnemu stredisku.

§ 17**Zdolávanie nákaz zvierat**

(1) Vznik nákaz a iných hromadných ochorení zvierat a podozrení z nich je chovateľ, prípadne každý, kto pri výkone svojho povolania, oprávnenia alebo funkcie (napr. poľovnícky hospodár, rybársky hospodár, držiteľ poľovníckeho lístku alebo rybárskeho lístku) prichádza do styku so zvieratami, povinný okamžite hlásiť miestnemu národnému výboru a veterinárnemu stredisku.

(2) O vzniku nákaz a ochorení, ktoré sú spoločné zvieratám a ľuďom, a o podozrení z nich, ako aj o vykonaných opatreniach sa navzájom vyzúčujú veterinári a orgány hygienickej a protiepidemickej služby.

(3) Pri vzniku nebezpečných alebo veľmi nebezpečných nákaz zvierat, ochorení spoločných zvieratám a ľuďom a pri podozrení z nich vyzúčie miestny národný výbor ihneď najbližšiu posádkovú správu.

(4) Pri vzniku nebezpečných alebo veľmi nebezpečných nákaz a podozrení z nich nariadi miestny národný výbor okamžite po hlásení dočasné uzatvorenie objektu (jeho časti), v ktorom náказа, prípadne podozrenie z nej vznikli. Miestny národný výbor nariadi, aby objekt (jeho časť) bol označený tabuľkou „Nebezpečná náказа zvierat - vstup zakázaný.“

(5) Okrem opatrení podľa odseku 4 môže miestny národný výbor nariadiť ďalšie neodkladné dočasné opatrenia uvedené v § 18 odst. 1 písm. a), b), c), d), e), f), h), m), u), v).

(6) Veterinár okamžite po hlásení vyšetrí zvieratá; za účelom zistenia a zdolania nákazy

- a) môže nariadiť zabitie alebo zmárnenie potrebného počtu zvierat a ich pitvu, odoberanie potrebných vzoriek na laboratórne vyšetrenie,
- b) vymedzí miesto, v ktorom sú zvieratá nákazou choré alebo zvieratá podozrivé alebo iné zdroje nákazy (ohnisko nákazy),
- c) vymedzí ochranné pásmo okolo ohniska a vykoná, prípadne uloží potrebné ochranné a zdolávacie opatrenia.

S uloženými opatreniami veterinár zoznámi miestny národný výbor, ktorý ich vyhlási v mieste obvyklým spôsobom a dbá o ich dodržovanie.

§ 18

Opatrenia pri nákazách zvierat

(1) Na účinné zdolanie nákazy zvierat môže okresný národný výbor hlavne nariadiť:

- a) oddelené ustajnenie zvierat, zriadenie izolačných stajní alebo izolátov, pozorovanie zvierat, označenie a zvláštnu evidenciu zvierat;
- b) premiestnenie zvierat do izolačných stajní alebo izolátov;
- c) zákaz alebo obmedzenie premiestňovania zvierat v ohnisku (v ochrannom pásme), prípadne z ohniska nákaz (ochranného pásma) alebo do neho;
- d) zákaz, obmedzenie alebo úpravu usporiadania zvodov, trhov, výstav, nákupu zvierat, poľovačiek a odchyty zveri;
- e) zákaz, obmedzenie alebo úpravu pastvy a vzájomného styku zvierat;
- f) zákaz, obmedzenie alebo úpravu voľného pobežovania zvierat;
- g) zákaz, obmedzenie alebo úpravu plemenitby a chovu zvierat;
- h) zákaz alebo obmedzenie používania studní, napájadiel, brodov, ako aj ciest a hradskej zvieratami;
- ch) vypustenie rybníkov alebo zákaz ich vypustenia;
- i) asanáciu vodných zdrojov, lúk a pastvín;
- j) zmarenie alebo zabitie zvierat nákazou chorých a zvierat podozrivých, a zvierat, ktoré môžu byť prenášateľmi zárodkov nákaz; odstrel zveri nákazou chorej alebo podozrivej;
- k) zákaz, obmedzenie alebo úpravu zabíjania zvierat;
- l) ochranné očkovanie, liečenie a odčervovanie zvierat;
- m) sterilizáciu alebo inú úpravu potravín a surovín živočíšneho pôvodu, krmív a predmetov, ktoré môžu obsahovať zárodky nákaz, obmedzenie alebo úpravu ich výroby, spracovania, nákupu, prepravy alebo uvádzania do obehu;
- n) dezinfekciu, dezinfekciu a deratizáciu v ohnisku nákazy aj mimo ohniska; zosťrenú dezinfekciu dopravných prostriedkov, dezinfekciu predmetov, ktoré môžu obsahovať zárodky nákaz;
- o) sterilizáciu alebo zvlášťne ošetrenie hnoja a močovky, odpadových vôd alebo iných odpadov;
- p) vylovenie rýb, neškodné odstránenie rýb nákazou chorých alebo podozrivých;
- r) zvlášťne veterinárne vyšetrenie zveri, zveriny a rýb;

- s) zákaz, obmedzenie alebo úpravu prevádzky závodu;
- t) zákaz, obmedzenie alebo úpravu cestnej dopravy, zhromažďovanie ľudí, osobného styku ľudí a hromadných návštev;
- u) izoláciu a dezinfekciu osôb;
- v) stráženie objektov, obcí alebo ich častí, hraníc ohniska nákazy (ochranné pásma);
- z) zákaz alebo obmedzenie distribúcie a použitia krmív a steliva ohrozujúcich zdravie zvierat.

(2) Na sústavné vykonávanie ochranných a zdolávacích opatrení proti nebezpečným alebo veľmi nebezpečným nákazám, prípadne iným hromadným ochoreniam zvierat, vypracúvajú chovatelia ozdravovací plán, a to v súčinnosti s veterinárnymi pracovníkmi. Tieto plány schvaľuje okresný národný výbor. Chovatelia sú povinní zabezpečiť riadne plnenie schválených ozdravovacích plánov.

§ 19

Zdolanie nákazy

(1) Nákazu vyhlási okresný národný výbor za zdolanú, ak

- a) v ohnisku nákazy sa posledné choré zviera uzdravilo alebo bolo odstránené a v určenej pozorovacej dobe nevyskytol sa ďalší prípad ochorenia nákazou alebo nevzniklo podozrenie z nej, prípadne v ohnisku nákazy niet už žiadneho zvierafa vnímavého pre nákazu,
- b) bola vykonaná záverečná dezinfekcia.

(2) Zdolanie nákazy vyhlási miestny národný výbor v mieste obvyklým spôsobom.

Oddiel III

Prehliadky jatočných zvierat a mäsa a veterinárne vyšetrenie mäsa niektorých zvierat

Prehliadka jatočných zvierat a mäsa pre verejné zásobovanie

§ 20

(1) Prehliadku jatočných zvierat (hovädzí dobytok, ošípané, ovce, kozy, kone a ostatné jednokopytníky, hydina a zajace) a mäsa týchto zvierat, ktoré je určené pre verejné zásobovanie, vykonávajú veterinárni pracovníci pred zabitím, pri zabití a po zabití.

(2) Jatočné zvieratá, ktorých mäso je určené pre verejné zásobovanie, možno zabíjať len na bitúnkoch.

(3) Mäso jatočných zvierat, ktoré nebolo vyšetrené, nesmie sa uvádzať do obehu.

(4) Prevádzateľ bitúnku je povinný okresnému veterinárnemu zariadeniu aspoň týždeň predom oznamovať predpokladaný prísun jatočných zvierat a počet zabití a okamžite hlásiť dodanie zvierat chorých, zvierat určených na nutné zabitie a každé dovezené mäso.

§ 21

(1) Poľnohospodársky nákupný a zásobovací podnik musí zviera určené na zabitie pred jeho dopravením na bitúnok označiť tak, aby bolo jasné, z ktorej obce a z ktorého poľnohospodárskeho závodu zviera pochádza; označenie musí súhlasíť sa sprievodnými dokladmi.

(2) Prevádzateľ bitúnku je povinný postarať sa o to, aby až do ukončenia prehliadky mäsa bolo možné zistiť, z ktorého zvierafa jednotlivé časti sú.

(3) Pred ukončením prehliadky mäsa nesmú sa časti zabitého zvierafa bez súhlasu veterinára vykonávajúceho prehliadku mäsa použiť na žiadne účely a ani odstrániť.

§ 22

(1) Podľa výsledku prehliadky mäsa rozhodne veterinár vykonávajúci prehliadku mäsa o požívateľnosti mäsa a zabezpečí jeho označenie ako požívateľné, podmiennečne požívateľné alebo nepožívateľné.

(2) Mäso požívateľné môže sa uviesť do obehu bez obmedzenia.

(3) Mäso podmiennečne požívateľné môže sa uviesť do obehu len za podmienok určených veterinárom podľa smerníc Ministerstva poľnohospodárstva, lesného a vodného hospodárstva.

(4) S mäsom nepožívateľným sa nakladá ako s konfiškátom (§ 32). Na kŕmenie zvierat môže sa nepožívateľné mäso použiť iba so súhlasom veterinára.

Domáce zakáľacky a prehliadka mäsa pri nich

§ 25

Veterinárne vyšetrenia mäsa niektorých zvierat

Podniky, ktoré spracúvajú, skladujú alebo uvádzajú do obehu zver, zverinu, ryby, kôrovce a mäkkýše, ako aj ich časti určené pre verejné zásobovanie (na výživu ľudí a na kŕmenie zvierat), sú povinné vyžiadať si ich veterinárne vyšetrenie pred uvedením do obehu. Veterinárne vyšetrenie vykonáva veterinár.

Oddiel IV

Zabezpečenie zdravotnej nezávadnosti potravín a surovín živočíšneho pôvodu a krmív

§ 26

(1) Pri ošetrovaní, spracovaní alebo úprave potravín živočíšneho pôvodu nesmú sa použiť látky alebo spôsob spracovania, ktoré môžu dať týmto potravinám vlastnosti zdraviu škodlivé alebo zakrývať ich iné neprirodzené vlastnosti alebo ich odstraňovať (pach, chuť, farba, kyslosť, voľné mastné kyseliny a pod.).

(2) Dopravu potravín a surovín živočíšneho pôvodu je možné vykonávať len dopravnými prostriedkami, ktoré podľa povahy dopravovaného tovaru vyhovujú hygienickým a protiepidemickým požiadavkám.

(3) Potraviny a suroviny živočíšneho pôvodu vyžadujúce osobitnú starostlivosť pri ich doprave musia byť veterinárom vyšetrené v mieste odoslania i v mieste určenia a doložené veterinárnym osvedčením o zdravotnej nezávadnosti. V osvedčení musia byť uvedené výsledky vyšetrenia, ďalej meno a miesto odosielateľa a príjemcu, druh a množstvo dopravovaných potravín a surovín, deň ich výroby, vyskladnenia, prípadne pokyny pre dopravcu a príjemcu.

§ 27

(1) Okresný národný výbor ukladá podľa zásad určených Ministerstvom poľnohospodárstva lesného a vodného hospodárstva spoločne s Ministerstvom zdravotníctva a v dohode s ostatnými zúčastnenými ústrednými úradmi spracovateľským podnikom, aby robili opatrenia na zabezpečenie zdravotnej nezávadnosti potravín a surovín živočíšneho pôvodu pri ich spracovaní, ošetrovaní, uchovávaní, preprave a skladovaní, a to až do ich uvoľnenia do obehu. Pritom okresný

národný výbor vykonáva odbornú činnosť prostredníctvom veterinárnych pracovníkov, ktorí súčasne dozerajú na plnenie uložených opatrení.

(2) Spracovateľské podniky sú povinné umožniť veterinárnym pracovníkom vykonávať dozor a poskytnúť im pomoc pri jeho vykonávaní.

(3) Okresný národný výbor môže poveriť veterinárov, aby robili opatrenia podľa odseku 1 vety prvej.

(4) Odbornú činnosť smerujúcu k plneniu úloh podľa odseku 1 a 2 vykonávajú veterinárni pracovníci v úzkej spolupráci s orgánmi hygienickej a protiepidemickej služby.

§ 28

Okresné národné výbory, prípadne miestne národné výbory zabezpečujú, aby pri konaní o prípustnosti stavby spracovateľských podnikov dbalo sa na požiadavky veterinárnej starostlivosti a starostlivosti o hygienu potravín a surovín živočíšneho pôvodu a ochrany proti chorobám prenosným zo zvierat na ľudí. Na ten účel investorské organizácie vyžadujú posudky veterinárnych zariadení.

§ 29

(1) Prototypy strojov a zariadení pre ošetrovanie a spracovanie potravín a surovín živočíšneho pôvodu a krmív, ako aj ich výrobu schvaľuje z hľadiska zdravotnej nezávadnosti potravín a surovín Ministerstvo poľnohospodárstva, lesného a vodného hospodárstva v spolupráci s Ministerstvom zdravotníctva z hľadiska zdravotnej nezávadnosti krmív Ministerstvo poľnohospodárstva, lesného a vodného hospodárstva.

(2) Okresné národné výbory prostredníctvom svojich veterinárnych zariadení dozerajú, či stroje a zariadenia pre ošetrovanie a spracovanie potravín a surovín živočíšneho pôvodu a krmív pri ich uvedení do prevádzky, ako aj počas nej zodpovedajú požiadavkám uvedeným v odseku 1.

§ 30

Ošetrovanie mlieka

(1) Chovatelia sú povinní pri výrobe a ošetrovaní mlieka zachovávať príslušné predpisy.

(2) Na verejné zásobovanie a na výrobu mliekárenských výrobkov môže sa používať len mlieko mliekárensky ošetrované alebo surové zaručene zdravotne nezávadné.*)

(3) Za mlieko mliekárensky ošetrované sa považuje mlieko, ktoré bolo mliekárňou vytriedené, vyčistené, pasterizované a pokiaľ sa ďalej nespracúva, schladené.**)

(4) Všetko mlieko prevzaté mliekárňou musí byť pasterizované. Pasterizácia sa robí zahriatím:

1. mlieka na teplotu najmenej 85°C;
2. mlieka na teplotu 71°C až 74°C počas 20 až 30 sekúnd, ak tak rozhodne okresný národný výbor na návrh okresného veterinárneho zariadenia, podaný po dohode s orgánmi hygienickej služby;
3. smotany na teplotu najmenej 90°C.

O prípadnom zvýšení pasterizačnej teploty alebo úprave pasterizačného režimu z dôvodov protiepidemických alebo protiepzootických rozhoduje okresný národný výbor na návrh okresného veterinárneho zariadenia alebo orgánu hygienickej služby, podaný po vzájomnej dohode.

(5) Kotúč alebo pás registračných zariadení pastérov musí byť vopred okresným národným výborom overený a označený dátumom overenia. Zodpovedný pracovník mliekárne ihneď po vykonaní pasterizácie vyznačí na kotúči alebo páse množstvo pasterizovaného mlieka; zdôvodní výkyvy predpísaných ukazovateľov činnosti pastérov a záznam potvrdí. Záznam musí byť uschovaný najmenej po dobu 1 roku v prevádzkárni.

(6) Iný spôsob ošetrovania mlieka alebo smotany nahrádzajúci pasterizáciu povoľuje ministerstvo poľnohospodárstva a výživy republiky po dohode s ministerstvom zdravotníctva republiky.

(7) Do obehu môže sa uvádzať bez označenia iba mlieko kravské; mlieko iných druhov zvierat a výrobky z neho musia byť pri uvádzaní do obehu označené podľa druhov zvierat.

Oddiel V Spoločné ustanovenia

§ 31

Je zakázané zabíjať zvieratá choré sneťou slezinnou, sneťou šelestivou, sopľavkou, morom hovädzieho dobytká, besnotou, maligným edémom, brucelózou oviec a kôz, nákazlivou chudokrvnosťou jednokopytníkov, tularémiou a myxomatózou. Rovnako sa zakazuje zabíjať zdravé brezivé plemennice (ak neustanoví inak ministerstvo poľnohospodárstva a výživy republiky v súvislosti s opatreniami na ďalší rozvoj a skvalitnenie chovov) a zabíjať choré zvieratá v agónii.

§ 32

Zber a zneškodnenie konfiškátov

(1) Za konfiškát sa považujú:

- a) celé telá zvierat uhynutých, nedonosených, mŕtvonarodených alebo zmárnených;
- b) nepožiteľné mäso (§ 22 odst. 4), potraviny a suroviny živočíšneho pôvodu, ako aj výrobky z nich, pokiaľ boli podľa príslušných predpisov vyhlásené za nepožiteľné;
- c) odpadky zvieracích tiel pri zabití a ďalšom spracovaní a odpadky pri výrobe potravín a surovín živočíšneho pôvodu včítane odstredivkových kalov z mliekární, pokiaľ sú nespôsobilé na ľudské požívanie a nemôžu sa použiť ani na iné účely určené Ministerstvom poľnohospodárstva, lesného a vodného hospodárstva;
- d) vzorky odoberané na laboratórne vyšetrenie.

(2) Konfiškát musí byť nezávadne odstránený; jeho zber a nezávadné odstránenie vykonávajú kafilérie, prípadne asanačný technik veterinárneho zariadenia.

(3) Odstránenie konfiškátu sa robí bezplatne a za konfiškát sa náhrada neposkytuje.

Záverečné ustanovenia

§ 36

Výnimky z ustanovení tejto vyhlášky môže povoliť v jednotlivých odôvodnených prípadoch Ministerstvo poľnohospodárstva, lesného a vodného hospodárstva v dohode so zúčastnenými ústrednými úradmi.

§ 37

Zrušujú sa všetky predpisy, ktoré odporujú ustanoveniam tejto vyhlášky; hlavne sa zrušujú:

§ 52 až 94 vyhlášky č. 141/1951 Ú. l. I (168/1951 Ú. v.), ktorou sa vykonávajú ustanovenia zákona o zdokonalení živočíšnej výroby, v znení vyhlášok č. 79/1952 Ú. l. (106/1952 Ú. v.), č. 226/1954 Ú. l. (250/1954 Ú. v.), č. 238/1955 Ú. l. (Ú. v.) a č. 243/1959 Ú. l. (Ú. v.).

vyhláška č. 167/1951 Ú. v. o zákaze premiestňovania včelstiev, rojov, včelích matiek, upotrebených úľov a včelárskeho náradia z niektorých okresov na ostatné územia Slovenska;

vyhláška č. 73/1952 Ú. l. (102/1952 Ú. v.) o cenách vakcíny proti slintačke a rekonvalescentného séra;

vyhláška č. 81/1952 Ú. l. (110/1952 Ú. v.) o ochranných opatreniach proti nákazám zvierat pri prehliadke mäsa;

vyhláška č. 108/1953 Ú. l. (142/1953 Ú. v.) o ochrane stád oviec pred niektorými chorobami;

vyhláška č. 374/1953 Ú. l. (421/1953 Ú. v.) o veterinárnej činnosti na štátnych majetkoch, národných podnikoch;

vyhláška č. 59/1954 Ú. l. (76/1954 Ú. v.) o ochrane králikov a zajacov pred myxomatózou a jej zdolávaní;

vyhláška č. 226/1954 Ú. l. (250/1954 Ú. v.) o povinnom vyšetrovaní jednokopytníkov na soplavku a o zmenách a doplnkoch niektorých ustanovení o zdravotných listoch jednokopytníkov;

vyhláška č. 109/1958 Ú. l. (Ú. v.) o špecializácii veterinárnych lekárov;

vyhláška č. 187/1958 Ú. l. (Ú. v.) o opatreniach proti tuberkulóze hovädzieho dobytku.

§ 38

Táto vyhláška nadobúda účinnosť 1. januárom 1962.

Minister:

Krutina v. r.

- *) Vyhláška č. 234/1959 Ú. 1. (Ú. v.) o zaobchádzaní s jedmi a látkami škodlivými zdraviu.
- *) Vyhláška č. 192/1960 Zb. o bezpečnosti práce pri obsluhu hospodárskych zvierat - § 9.
- **) Smernice pre poskytovanie ochranných odevov, obuvi a pracovných pomôcok v poľnohospodárstve a pre vybudovanie spoločných zariadení v poľnohospodárskych závodoch por. č. 7/1960 Vestník MPLVH.
- *) ČSN 57 0601 - Surové mlieko.
- **) ČSN 57 0599 - Mliekárenský ošetrené mlieko (pasterizované mlieko).

